

Egne, hvor dette hidtil har staaet mest tilbage, og hvor man hidtil har trængt i overordentlig høj Grad til en Vejledning, som dette Selskab har givet, og den Vistand, det har ydet. Jeg tror ogsaa, at, forsaavidt dette Selskab nu kan vedblive at fortsætte og endog ogsaa, som man maatte ønske, udvide sin Virksomhed, ville forøgede Midler være nødvendige, idet den Vistand, det har havt, nemlig ved et større Laan fra det Gladsenske Fideikommiss paa 10,000 Rb., som det i det Væsentlige igjen har udlaaet til forskjellige af de dannede Engvandingsselskaber, nu on-trent er opbrugt, og Selskabet for Fremtiden er henvist til sine egne Medlemmers Bidrag, der vel aarlig udgjøre mellem 4 og 5,000 Rb., og det ikke store Bidrag, som ydes fra Staten, og dette vil, forsaavidt det ikke faar forøgede Midler at raade over, have til Følge, at det efterhaanden bliver mere og mere begrændset, hvilket jeg vilde anse for meget uheldigt. Jeg vil i saa Henseende meget tilraade, at man i det Væsentlige vil gaa ind paa de fleste af de Forslag, der sigte til at yde forøgede Midler til dette Selskabs Virksomhed. Man kan være forvisset om, at det ogsaa vil virke i den Retning, som navnlig den ærede Forslagsstiller har sigtet til, nemlig virke for Husmænd eller Besiddere af mindre Lødder, thi det har allerede med de Midler, det har havt at raade over, virket i den Retning dels ved Understøttelser og dels ved Præmier til Opmuntring til fortrinlige Enganlæg. Jeg kan ikke gaa ind paa den Betragtning, at Staten skal aldeles trække sig bort fra ethvertsmønstret Foretagende af den Natur, som her er omtalt. Jeg mener nu ikke, at Staten skal paa nogenmønstret Maade blande sig direkte deri, men jeg tror kun, at, naar Staten træder til med en vis Understøttelse, hvor der fra de Vedkommendes egen Side viser sig stor Interesse for saadanne Foretagender, medens det skorter paa Midler, da er det et meget prisværdigt Formaal for Staten. Der vil i saa Henseende jo heller ikke gjøres Andet, end hvad der gjøres i mange andre Retninger, f. Ex. med Hensyn til Høstskolerne. Hvorledes udgiver man ikke der hvert Aar betydelige Summer for ligeledes at

støtte en privat Virksomhed? Det er til Oplysning, og dette er til Fremme af materielt Velvære; det ene er ligesaa nødvendigt som det Andet. Om de to sidste Forslag skal jeg ikke udtale mig videre. Jeg har nemlig ikke det fornødne Kendskab til at have en begrundet Mening om, hvorvidt man med Held kan anvende disse eller nogle mindre Summer i den foreslaaede Retning, men forsaavidt der skal være Foreninger, som give sig af med den Virksomhed, da vil en vis Understøttelse og Opmuntring til saadanne Foreninger ikke være uheldig, men vil kunne have sin Betydning. Jeg skal derfor slutte med at anbefale, at man dog aldeles ikke hørser fra den Betydning, som en Virksomhed som den her tilsigtede vil kunne have, og jeg vil bede det høie Thing, at det, om det end ikke vil gaa ind paa Forslagene, som de her foreligge, dog senere, naar de komme frem i en anden Skikkelse, vil gaa ind paa dem, ligesom jeg ogsaa skal henstille til den høtterede Indenrigsminister, at han vil se derpaa med velvillige Øine.

Rofod: Jeg tror, at jeg kan spare mig Meiligheden af at inoðdegaa det Foredrag, som vi hørte fra det ærede Medlem for Maribo Amts 3die Valgkreds (Chr. Pedersen); det var saa stærkt gennemvævet med Avillie imod mine Forslag og røbede derhos en saa stor Kortsynethed og en saa ringe Skarpsindighed i denne Sag, at ethvert Gjenvar vistnok er overflødig. Jeg skal kun som Bevis paa disse Egenstaber ved Foredraget tillade mig at anføre det Bevis imod Forslagene, at de ikke komme Arbejderen tilgode men kun Husmænd med Ford. Jeg vilde finde det, ligesom sagt, fornærmeligt imod Thinget, om jeg vilde have paavist den simple Tanke, at naar vi sætte Husmænd med lidt Ford — jeg gav et Exempel ved at nævne en Husmænd med 9 Skr. Land — i Staud til at leve af deres Lod, saa følger dermed, at der bliver færre Arbejds kræfter paa Landet, Arbejds lønnen vil atfåa stige, og her ere vi ved Dylben. Naar Arbejds lønnen stiger, og Arbejds forholdene i det Hele blive bedre paa Landet, da vil de Arbejderne fra Landet ikke ty til Kjøbstæderne og trykke Arbejds priserne ned paa